

INLEIDING

Nadat in voorjaar 2001 de “Uitgebreide Woordenlijst Nederlands-Kerkraads” was uitgegeven, besloot de “Stichting Kirchröadsjer Dieksiejoneer” in datzelfde jaar een nieuw project op te starten.

De doelstelling van het nieuwe plan werd: het verzamelen, ordenen en publiceren in boekvorm van originele Kerkraadse zegswijzen, uitdrukkingen en spreekwoorden, die alle voorzien zouden worden van een Nederlandse vertaling.

Is immers de rijkdom aan uitdrukkingen in het Kerkraads, gekruid met rake en uit het leven gegrepen humor en verpakt in zo typische woordklank, het niet alleszins waard om als cultureel erfgoed te behouden en door te geven? Deze retorische vraag plaatste de vierhoofdige commissie voor een niet geringe opgave: oorspronkelijke gezegden gaan sprokkelen, hierbij ook kenners en senioren betrekken en daartoe de nodige schriftelijke bronnen raadplegen. Aldus doende, ontstond een vrij grote verzameling. Wij danken allen, die hieraan bijdroegen.

Uit deze collectie selecteerde de commissie 1150 items, die thans de inhoud vormen van dit boek. Bij het realiseren van het werk had de commissie niet de pretentie om uitputtend-volledig te zijn, noch om een schools aandoend boek te produceren. Er werd gekozen voor een populaire uitgave, die voor de gebruiker goed leesbaar en hanteerbaar zou zijn.

Redenen waarom:

- a. spreekwoorden, uitdrukkingen en zegswijzen niet apart, doch afwisselend zijn geplaatst;
- b. de bondige titel van het boek is geworden: “Kirchröadsjer Zagenswies”.

Voor de structuur van het boek heeft de commissie een vijftal thematische rubrieken gemaakt, die te maken hebben met: de mens in zijn leven en beleven, goed en kwaad, religie en kerk, welzijn en tegenspoed, eten en drinken. Voorzover dat mogelijk bleek, werden de rubrieken onderverdeeld op trefwoord en op eenheid in betekenis.

Op fantasierijke wijze heeft de heer Winand Groten het boek met zijn humoristische tekeningen verlucht, waarvoor onze erkentelijkheid. Ook dank aan de heer Henk Hermans, die ons terzijde stond met zijn computer bij de eindeloos lijkende tekstbewerking en -verwerking.

Tenslotte spreken wij de hoop uit, dat de in dit werk bijeengebrachte “zagenswies” gebruikt en daarmee uitgedragen worden door velen, die ons dierbaar dialect een warm hart toedragen.

Kerkrade, november 2003

Stichting Kirchröadsjer Dieksiejoneer.